

T.C
BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği

Sayı : B.09.1.TKG.061-647-03-01-09-1104/
Konu : Döner Sermaye Hizmet Bedeli hk.

.../2009

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 23/11/2009 tarihli ve 7944 sayılı yazınız.

I- GÖRÜŞ SORULAN KONU: İlgi yazınızda, 5302 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında, İl Özel İdarelerinden döner sermaye ücreti tahsil edilip-edilmeyeceği konusunda tereddüde düşüldüğü belirtilerek konu hakkındaki Müşavirliğimizin görüşünün bildirilmesi istenilmektedir.

II-GÖRÜŞ İSTEYEN BİRİMİN İNCELEMESİ VE NETİCESİ: İlgi yazıda, İl Özel İdarelerinin döner sermaye ücretinden muaf olmayacakları yönünde görüş bildirilmiştir.

III-KONUyla İLGİLİ ANAYASA, KANUN, TÜZÜK, YÖNETMELİK VE DİĞER MEVZUAT HÜKÜMLERİ İLE YARGI KARARLARI VE DEĞERLENDİRME: Bilindiği üzere, İdaremiz bünyesinde 3402 sayılı Kadastro Kanununun 37. maddesi uyarınca Döner Sermaye İşletmesi kurulmuş olup, aynı Kanunun 38. maddesi "*Döner Sermaye İşletmeleri... Genel Müdürlükçe meydana getirilmiş olan kadastral ve topografik harita, fotoğraf, nirengi ve poligon değerleri, her türlü bilgi ve belgeleri bedel karşılığında verebilir, teknik aletleri, uçakları ve benzeri araç ve gereçleri kiralayabilir.*" hükmündedir.

Söz konusu Kanunun 47. maddesinin (g) bendine istinaden çıkarılan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinin 4. maddesinin (a) fıkrası "*Sipariş almak sureti ile her türlü harita, kadastro, değişiklik işlemleri ve bunlarla ilgili teknik hizmet üretir, uygular, idari işlemleri yapar veya bunların üretim hizmetine katılır.*"

(b) fıkrası ise "*Genel Müdürlükçe üretilmiş olan her türlü belge, bilgi, harita ve hava fotoğrafını bu konudaki kısıtlamalar saklı kalmak şartıyla bedeli karşılığında verebilir*" hükmünü taşımaktadır.

Yine aynı yönetmeliğin 11/ç maddesinde, Döner Sermaye İşletmesinin uygulayacağı kâr hadlerini ve fiyat listelerini karara bağlamak Döner Sermaye Yönetim Kurulunun görevleri arasında sayılmış, 26. maddesinde ise "*Genel Müdürlükçe üretilen mal ve hizmetler veya yapılan işlemlerin maliyeti, hammadde ve malzeme, işçilik, yolluk, çeşitli işletme masrafları, amortisman payları ve kardan oluşturulmak suretiyle maliyet fiyatlarının altında olmamak şartıyla aynı iş ve hizmetleri yapan kuruluşlardaki fiyat listeleri de göz önünde tutularak işletme müdürlüğünce hazırlanan ücret tarifeleri Yönetim Kurulu kararıyla kesinleşir. Yönetim Kurulu maliyetlerin altında olmamak kaydıyla tarifelerde gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir*" hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, İdaremizin konu ile ilgili olarak yayımladığı 23/02/1993 tarihli ve 1993/2 sayılı ve 07/07/2004 tarih ve 1584 nolu Genelgelerinde de (2004/13) hangi işlemlerden döner sermaye ücreti alınacağı, hangilerinden ise alınmayacağı hususu ayrıntısıyla düzenlenmiştir.

T.C
BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği

Diğer taraftan, 19/01/2002 tarihli ve 24645 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren **4736 sayılı Kanunun 1. maddesi**; “Genel bütçeye dâhil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tabi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tabi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz...”

24/02/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi- Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili hükümleri saklıdır.

Bakanlar Kurulu birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce üçüncü fıkra da belirtilen kanunlar dışında; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler ile diğer idari işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31/12/2001 tarihinden itibaren son verilir.” hükmü getirilmiştir.

Ayrıca, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nun “**İl özel idaresine tanınan muafiyetler**” başlıklı 8. maddesinde ise “İl özel idaresinin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmaz malları ile bunların inşaa ve kullanımları katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarından muafır.” hükmüne yer verilmiştir.

IV-DEĞERLENDİRME: Görüş konusu edilen olayın yukarıda zikredilen mevzuat hükümleriyle birlikte değerlendirilmesi neticesinde, **5302 sayılı Kanunun 8. maddesinin döner sermaye ücreti ödemek bakımından İl Özel İdarelerine bir muafiyet sağlamadığı** sonucuna varılmıştır. Şöyle ki,

Öncelikle dikkat edilmesi gereken husus, 5302 sayılı Kanunda İl Özel İdarelerinin bağışık olduğu hüküm altına alınan kalemler arasında “döner sermaye ücreti” kaleminin sayılmamış olmasıdır. Zira yasa koyucu, madde metninde bağışık olunacak kalemleri tadadi olarak belirlemiş ve bunların arasında “döner sermaye ücretini” saymamıştır. Bu sebeple, madde metninin genişletilerek, “döner sermaye ücretini de” bu kapsama dâhil etmek olanaklı değildir.

İkinci husus, 4736 sayılı Kanun’un mevcudiyetidir. Buna göre 4736 sayılı Kanunun 1. maddesi gereğince, kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz ve indirimli tarife uygulanamayacağı hüküm altına

T.C
BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği

alındığından ve 5302 sayılı Kanunun, anılan Kanunun 1. maddesinde sayılan kanunlardan da olmadığından ve ayrıca 1. madde 1. fıkraya hükmünden muaf tutulması hakkında Bakanlar Kurulunca konuya ilişkin karar alınması gerektiği halde ve böyle bir karar olmadığından verilecek belge ve üretilen mal ve hizmetler karşılığında “ Döner Sermaye Ücreti “ alınması gerektiği açıktır.

Nitekim İstanbul İl Özel İdaresi tarafından, İdaremiz aleyhine açılan ve konu itibari ile ilgi yazı ekinde yer alan taleple aynı olan davada, Ankara 7. İdare Mahkemesince verilen ve bir örneği 27/05/2009 tarihli ve 2234 sayılı yazımız ekinde Müdürlüğünüze de gönderilen 09/04/2009 tarihli ve E.2008/499, K.2009/446 sayılı kararda, yukarıdaki görüşümüz yönünde (5203 sayılı Kanunun İl Özel İdarelerine döner sermaye ücreti bakımından bağışıklık sağlamadığı) karar verilerek dava reddedilmiştir.

V-SONUC _____: Gerekçeleri yukarıda açıklandığı üzere, **5302 sayılı Kanunun 8. maddesinin döner sermaye ücreti ödemek bakımından İl Özel İdarelerine bir muafiyet sağlamadığı, bu sebeple İl Özel İdarelerinden verilecek belge ve üretilen mal ve hizmetler karşılığında “ Döner Sermaye Ücreti “ alınması gerektiği mütalaa edilmiştir.**

Bilgilerini rica ederim.